

Начало > Предприемане на съдебни действия > Къде и как > Разходи

Разходи

Словакия

Настоящата страница ви предоставя информация за процесуалните разходи в Словакия.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Член 1, алинея 2 от Закон № 586/2003 Сб. относно адвокатурата и за изменение и допълнение на Закон № 455/1991 Сб. за търговията и занаятчийството, със съответните изменения, гласи следното:

„Практикуването на адвокатската професия означава представителство на клиенти пред съдилища, правителствени органи и други правни институции, защита на лица по наказателни производства, осигуряване на правни консултации, изготвяне на документи във връзка с правни актове, правни анализи, администриране на имуществото на клиентите и предоставяне на други форми на юридически съвети и правна помощ, ако те се предоставят без прекъсване и срещу хонорар (наричани по-долу „правни услуги“).“

Адвокати

Хонорарите на адвокатите са уредени в наредба на Министерство на правосъдието на Словашката република (№ 655/2004 Сб. за хонорарите на адвокатите и възнагражденията за предоставянето на правни услуги) — версия на английски език е достъпна на уебсайта на

[Адвокатската колегия на Словакия](#).

Хонорарът на адвоката трябва да се определи със споразумение между адвоката и неговия клиент (договорен хонорар). Почти всички адвокатски хонорари се определят въз основа на договор, освен когато законът предвижда хонорари по тарифна ставка. Ако страните не успеят да постигнат споразумение по въпроса, за определяне на размера се използват съответните разпоредби за тарифните ставки (Наредба за хонорарите на адвокатите). Хонорарът по тарифна ставка се определя, като основната ставка се умножи по броя на дейностите или правните услуги, предоставени от адвоката.

Съдебни изпълнители

В Словашката република не съществуват съдия-изпълнители. Свързаните с изпълнение функции се извършват от съдебни изпълнители съгласно Закон № 233/1995 Сб. за съдебните изпълнители и дейностите по изпълнението (или **Закон за изпълнителното производство**).

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

Всички видове хонорари са определени в съответните разпоредби, в които са предвидени различни начини за изчисляване на размера им:

Съдебните такси се уредени в изменения Закон № 71/1992 Сб. за съдебните такси и таксите за извлечения от регистъра за съдимост (Закон за съдебните такси). Те могат да бъдат под формата на фиксирана такса, процентна такса или комбинация от двете (в зависимост от вида на иска)..

Хонорарите на съдебните изпълнители са уредени в Закон № 233/1995 Сб. за съдебните изпълнители и дейностите по изпълнението. Размерът се определя като хонорар по тарифна ставка (като размерът е фиксиран или определен като процент в зависимост от предмета на изпълнението) или договорен хонорар.

Хонорарите на адвокатите са уредени от Наредба № 655/2004 Сб. за хонорарите на адвокатите и възнагражденията за предоставянето на правни услуги. Размерът се определя като хонорар по тарифна ставка (фиксиран хонорар за всеки вид предоставена правна услуга в зависимост от стойността на иска или предмета му) или договорен хонорар.

Хонорарите на вещите лица са уредени от Наредба № 491/2004 Сб. за възнагражденията, възстановяването на разноските и обезщетението за загуба на време на вещите лица и устните и писмените преводачи.. Размерът се определя като хонорар по тарифна ставка (фиксиран хонорар за всеки вид предоставена услуга, почасов хонорар или процентен хонорар в зависимост от предмета на предоставените от вещото лице услуги) или договорен хонорар.

Обезщетението на свидетелите е уредено в Закон № 99/1963 Сб. **Граждански процесуален кодекс** и впоследствие в Наредба № 543/2005 Сб. за администрацията и служебния ред на районните и окръжните съдилища, Специализирания съд и военните съдилища, Закон № 311/2001 Сб.

Кодекс на труда, Закон № 595/2003 Сб. за данъка върху доходите и Закон № 663/2007 Сб. за минималната работна заплата. Съдът се произнася относно възстановяването на направените необходими нетни разноски и обезщетението за пропуснати приходи (в съответствие с правилата, определени в наредбата за администрацията и служебния ред).

Разноските за писмени/устни преводи са уредени в Наредба № 491/2004 Сб. за възнагражденията, възстановяването на разноските и обезщетението за загуба на време на вещите лица и устните и писмените преводачи.. Размерът се определя като хонорар по тарифна ставка (фиксиран хонорар на час/страница на съответния език или според вида услуга, предоставена от писмения/устния преводач) или договорен хонорар.

Следователно при повечето потенциални граждански производства, практически е невъзможно някой, който не е юрист, да определи очакваните общи реални разноски без консултация със специалист.

Един специалист обаче (особено юрист) може да посъветва клиента си много по-точно относно различните разноски, които се очаква да възникнат по време на производството, въз основа на обстоятелствата по делото. Когато е трудно да се предвиди изходът от делото, юристът също така може да посъветва клиента си относно очакваните разноски, свързани с различните възможни изходи от делото, които в крайна сметка зависят от съображенията и преценката на съда.

Различните видове разноски, които могат да бъдат извършени по време на граждански производства, са уредени в отделни подзаконови/законови актове. В тях се съдържат различни методи за изчисляване на хонорарите, които могат да бъдат разделени на две основни категории: хонорари по тарифна ставка и договорни хонорари.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разноски за страните по делото

Съгласно Закон № 71/1992 Сб. за съдебните такси и таксите за извлечения от регистъра за съдимост, със съответните изменения, преди да започне разглеждането на делото трябва да бъде платена единствено съдебната такса.

Съгласно Закон № 99/1963 Сб. (Граждански процесуален кодекс), с изключение на съдебните такси, процесуалните разноски са предимно паричните разноски на страните по делото и на техните процесуални представители. Те включват: загубата на приходи от страните по делото и техните процесуални представители,, за събирането на доказателства (включително хонорарите на вещите лица),, възнагражденията на нотариусите за техните услуги в качеството им на съдебни пълномощници и възстановяването на техните парични разноски, възнаграждението на управителя на наследството и неговите парични разноски, разноски за писмени/устни преводи, възнаграждението за процесуалното представителство — ако страна по делото е представлявана от правоспособен адвокат,, регистриран в **Адвокатската колегия на Словакия**.

Тези разноски обикновено се заплащат след постановяването на съдебното решение.

Освен това разноските по граждански производства зависят до голяма степен от разглежданото дело и от преценката на съда (главно по отношение на избора на доказателства и кои разноски следва да бъдат възстановени на съда или на другата страна по делото). Следователно е трудно да се предвидят реалните разноски преди започването на производството.

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за страните по наказателни производства

Съдът може да присъди разноските по наказателно производство след постановяването на окончателно съдебно решение..

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разноски

Всички разноски, отнасящи се до наказателното производство, се плащат след постановяването на окончателно съдебно решение, тъй като част от него се отнася до възстановяването на процесуалните разноски (Закон № 301/2005 Сб. **Наказателнопроцесуален кодекс**).

Фиксирани разноски по конституционни производства

Фиксирани разноски за страните по конституционни производства

По въпроси относно процесуалното представителство пред **Конституционния съд на Словакия**, които не могат да бъдат изразени в парично отношение, основната тарифна ставка за всяка отделна правна услуга е една шеста от базата за изчисляване (член 11 от Наредба № 655/2004 Сб. за хонорарите на адвокатите и възнагражденията за предоставянето на правни услуги).

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разноски

При конституционните производства положението е сходно с това при гражданските и наказателните производства. Прилага се Закон № 99/1963 Сб. (Граждански процесуален кодекс).

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Член 18 от Закон № 586/2003 Сб. относно адвокатурата и за изменение и допълнение на Закон № 455/1991 Сб. за търговията и занаятчийството, със съответните изменения, гласи следното :

При практикуването на адвокатската професия всеки адвокат е длъжен да защитава правата на своя клиент, да съдейства за осъществяването на неговите права и интереси и да действа съгласно неговите указания. Ако указанията на клиента противоречат на общозадължителните правни норми, адвокатът не е длъжен да спазва тези указания и трябва да уведоми клиента си за това по подходящ начин..

При практикуването на адвокатската професия адвокатът е длъжен да действа справедливо и честно и с необходимото професионално внимание. Той трябва да използва последователно всички налични правни средства и знания, за да служи на интересите на своите клиенти по най-добрия възможен начин. Адвокатът трябва да се увери, че предлаганите от него правни услуги изпълняват желаната цел и че се предоставят срещу разумни хонорари.

При практикуването на адвокатската професия адвокатът трябва винаги да действа по начин, който не уронва достойнството на адвокатската професия. За тази цел той е длъжен да спазва етичния кодекс и вътрешните правила, установени от Адвокатската колегия..

Правно основание на разноските

На какви езици мога да получа информация относно основанията за разноските в Словакия?

Горепосочените закони относно разноските са публикувани в *Сборника със закони (Сб.)* (съгласно член 8 от **Закон № 1/1993 Сб. за Националния съвет на Словашката република**).

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Медиацията се урежда от Закон № 420/2004 Сб. за **медиацията**.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Уебсайт, съдържащ информация относно разноските

Информация относно разноските е достъпна на уебсайта **IGNUM**, който съдържа общозадължителните нормативни актове, както и действащите /отменените нормативни актове на Словашката република . Уебсайтът е собственост на **Министерство на правосъдието на Словашката република**.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на отделните видове производства?

Можете да намерите тази информация в статистическия годишник на **Министерство на правосъдието на Словашката република**.

Къде мога да намеря информация относно средния общ размер на разноските за определено производство?

Информация относно средните разноски и дължими такси е трудно да се намери поради следните причини::

Не съществува публикувана статистическа информация.

Приложимото законодателство на Словакия е относително гъвкаво и почти винаги предоставя възможността да се определи договорен хонорар /възнаграждение в зависимост от региона, репутацията на адвокатската кантора и на другите лица, предоставящи услуги във връзка със съдебния процес. Още по-важно, естеството на делото, неговата сложност, обхващат на нужните доказателства и продължителността на делото също оказват значително влияние..

Освен това дори размерът на хонорарите по тарифна ставка (които могат да бъдат присъдени в края на съдебното производство единствено под формата на процесуални разноски в зависимост от изхода на делото и преценката на съда) е свързан с продължителността на съдебното производство, броя на предоставените услуги и редица други фактори. Тъй като не е възможно да се определи средното работно натоварване по един правен спор, не е възможно и да се определи средният размер на процесуалните разноски.

Данък добавена стойност

Как е предоставена тази информация?

Ако съдебният изпълнител е регистриран данъчнозадължено лице по ДДС, данъкът добавена стойност се прибавя към изчисления му доход и разноски (съгласно член 196 от Закон № 233/1995 Сб. за съдебните изпълнители и дейностите по изпълнението).

Ако адвокатът е регистриран като данъчнозадължено лице по ДДС, неговият доход и разноски, изчислени съгласно тази разпоредба, ще включват ДДС (член 18, алинея 3 от **Наредба № 655/2004 Сб. на Министерството на правосъдието** за хонорарите на адвокатите и възнагражденията за предоставянето на правни услуги).

Ако вещото лице, устният или писменият преводач е регистриран като данъчнозадължено лице по ДДС, в изчислените хонорари се включва и ДДС (член 16, алинея 2 от **Наредба № 491/2004 Сб. на Министерството на правосъдието** за възнагражденията, възстановяването на разноските и обезщетението за загуба на време на вещите лица и устните и писмените преводачи).

Какви са приложимите данъчни ставки?

Данъкът добавена стойност не се прилага по отношение на съдебните такси (изменения Закон № 71/1992 Сб. за съдебните такси и таксите за извлечения от регистъра за съдимост). ДДС със ставка от 20 % се прилага обаче към таксите за медиация, тъй като медиацията е търговска дейност., Същото се отнася и за таксите за арбитраж, ако този, който получава плащането, е регистриран като данъчнозадължено лице по ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на дохода в сферата на гражданското правосъдие

Този праг е уреден в член 4, буква и) от Закон № 327/2005 Сб. за предоставянето на правна помощ на лицата в материално затруднение и за изменение и допълнение на Закон № 586/2003 Сб. за адвокатурата и за изменение и допълнение на Закон № 455/1991 Сб. за търговията и занаятчийството, както е изменен, последно изменен със Закон № 8/2005 Сб..

Съответният текст гласи: „Счита се, че дадено физическо лице е в положение на материално затруднение, ако то получава обезщетения или помощи за материално затруднение, 1д) или неговият доход е равен на или е по-нисък от 1,6 пъти от сумата на жизнения минимум 2) и физическото лице не разполага с достатъчно средства, за да си позволи да използва правни услуги“ (311,30 евро).

Приложим праг на дохода в сферата на наказателното правосъдие за обвиняеми

Не е определен праг на дохода за обвиняемите, които желаят да получат помощ от адвокат, назначен служебно, в сферата на наказателното правосъдие. В **Наказателнопроцесуалния кодекс** (членове 37 и 38) са посочени обстоятелствата, при които защитата е задължителна:

Обвиняемият трябва да има адвокат по време на досъдебното производство, ако той:

е задържан под стража, излежава присъда лишаване от свобода или е задържан за наблюдение в медицинско заведение,

е лишен от дееспособност или е с ограничена дееспособност,

е обвинен в извършването на изключително тежко престъпление,

е непълнолетен,

е избягал затворник.

Обвиняемият трябва да има адвокат и ако съдът или, по време на досъдебното производство, прокурорът или полицейският служител счита това за необходимо, тъй като има съмнения, че обвиняемият е в състояние да се защити по подходящ начин..

Обвиняемият трябва да има адвокат и по дела за екстрадиране и производства за налагането на предпазно лечение,, с изключение на случаите на предпазно лечение за алкохолизъм.

Член 38 от Наказателнопроцесуалния кодекс предвижда, че:

Назначаването на адвокат е задължително при производства за изпълнение на наказанията, в които съдът постановява решение в открито съдебно заседание, ако осъденото лице:

е лишено от дееспособност или е с ограничена дееспособност,

е освободено условно непълнолетно лице, което по време на откритото съдебно заседание е на възраст под 18 години,

е задържано под стража,

съществуват съмнения относно неговата способност да води подходящо защитата си.

Осъденото лице трябва да има адвокат по време на производство относно извънредни правни средства за защита, ако:

се прилага някой от случаите по член 37, алинея 1, букви а), б) или в),

става въпрос за непълнолетно лице, което по време на откритото съдебно заседание относно извънредно правно средство за защита е на възраст под 18 години,

съществуват съмнения относно неговата способност да води подходящо защитата си,

производството се води срещу осъдено лице, което е починало.

Приложим праг на дохода в сферата на наказателното правосъдие за жертви на престъпления

Съгласно член 558, алинея 1 от Наказателнопроцесуалния кодекс съдът взема решение относно възстановяването на разноските на пострадалата страна, след като присъдата влезе в сила.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви на престъпления

Всички условия са посочени в Закон № 301/2005 Сб. Наказателнопроцесуален кодекс.

Безплатни съдебни производства

Съществуват **два вида освобождаване от съдебни такси** (член 4 от изменения Закон № 71/1992 Сб. на Националния съвет на Словакия за съдебните такси и таксите за извлечения от регистъра за съдимост). Те се прилагат за:

специфични видове производства (грижа за непълнолетни, бездействие или незаконна намеса на административните органи, задължение за взаимна издръжка между родители и деца), или

специфичен правен статут на лицето (ищецът по производство за възстановяване на щети, причинени от трудова злополука или професионално заболяване; по производство за обявяване на прекратяването на трудово правоотношение за незаконно и т.н.). Ако съдът уважи иска, ответникът е длъжен да плати съответната съдебна такса или част от нея, определена от съда, освен в случаите, когато ответникът също е освободен от таксата.

Съгласно член 138 от Гражданския процесуален кодекс съдът има правомощието да присъди пълно или частично освобождаване от съдебна такса на страна по делото, ако това е оправдано от икономическото положение на страната по делото, освен ако искът е явно неоснователен или представлява злоупотреба с право. Съдът обаче може да отмени присъденото освобождаване от такси по всяко време в хода на съдебното производство..

Съгласно Закон № 327/2005 Сб. за предоставянето на правна помощ на лицата в материално затруднение (или Закона за правната помощ),

правна помощ означава предоставянето на правни услуги на лице, което има право на помощ съгласно този закон при упражняването на своите права, главно под формата на:

правна консултация,

помощ при извънсъдебни производства,

съставяне на документи за представяне в съда,

представителство в съдебни производства,
извършване на действия в тази връзка, както и
пълно или частично заплащане на свързаните с това разноски.

Въпреки това, когато въпросното лице отговаря на изискванията за предоставяне на правна помощ, има вероятност то да бъде освободено и от заплащането на процесуалните разноски (включително съдебните такси). Не съществува изрична разпоредба, която да постановява, че лице, което има право на правна помощ, се освобождава и от заплащането на съдебни такси. Много вероятно е обаче съдът да разреши такава освобождаване.

Кога загубилата страна трябва да заплати разноските на спечелилата страна?

Граждански производства: съгласно член 142 от Гражданския процесуален кодекс

Дадено лице може да подаде молба до компетентния съд за пълно или частично освобождаване от съдебни такси. Съдът може по своя инициатива да присъди на спечелилата (напълно) страна да бъдат възстановени направените по необходимост процесуални разноски (включително съдебните такси). **В случай на частичен успех** по делото съдът присъжда част от процесуалните разноски на всяка от страните и евентуално може да постанови, че никоя от страните по делото няма право на възстановяване на процесуалните разноски. Съдът обаче също така може да постанови пълно възстановяване на процесуалните разноски на частично спечелилата страна, ако решението относно размера на наложеното на тази страна плащане е зависело от становището на вещо лице или преценката на съда или ако липсата на успех по делото е свързана с относително незначителна част от делото.

Наказателни производства: съгласно член 557 от Наказателнопроцесуалния кодекс

Ако на **жертвата на престъпление е било присъдено поне частично възстановяване на процесуалните разноски**, осъденото лице е длъжно да ѝ заплати направените по необходимост процесуални разноски, включително разноските за представителство, когато съдебната защита е задължителна.

Дори ако на жертвата на престъпление не е било присъдено възстановяване на разноските, както е посочено по-горе, съдът може да ѝ присъди пълно или частично възстановяване на процесуалните разноски въз основа на искане от нейна страна и с оглед на обстоятелствата по делото.

Хонорари на вещи лица

Размерът на хонорарите на вещите лица е определен в Наредба № 491/2004 Сб. на Министерството на правосъдието за възнагражденията, възстановяването на разноските и обезщетението за загуба на време на вещите лица и устните и писмените преводачи. Списъкът на вещите лица, администриран от [Министерство на правосъдието на Словашката република](#), е обществено достъпен от неговия уебсайт. Вещо лице се прибавя към списъка, когато кандидатът отговаря на всички изисквания (съгласно Наредбата за хонорарите на вещи лица, устни и писмени преводачи).

Хонорарът на вещото лице трябва да бъде **определен със споразумение между вещото лице и клиента** (договорен хонорар). Ако страните не успеят да постигнат споразумение, за определяне на хонорара се използват съответните разпоредби за тарифните ставки.

Следва да се отбележи, че ДДС се прилага само по отношение на договорния хонорар, при условие че писменият/устният преводач е регистриран като данъчнозадължено лице по ДДС.

Хонорарите по тарифна ставка се определят въз основа на:

броя часове труд,

процент от първоначалната стойност на предмета на спора,

фиксиран хонорар, основаващ се на стойността на предмета на спора и броя на предоставените услуги.

Проучвания по казуси от практиката в Словакия

Повече специфична информация относно процесуалните разноски в Словакия е налична в няколко конкретни проучвания по казуси от практиката.

Свързани приложения

[Доклад на Словакия относно проучването на прозрачността на разноските](#) (872 Kb)

Последна актуализация: 26/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.